

КРИМСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА

e-mail: crimeahrg@gmail.com

website: crimeahrg.org

МОНІТОРИНГОВИЙ ОГЛЯД СИТУАЦІЇ З ПРАВАМИ ЛЮДИНИ В КРИМУ

ГРУДЕНЬ 2019 РОКУ

Моніторинговий огляд підготовлено
Кримською правозахисною групою
на підставі матеріалів,
зібраних у грудні 2019 року

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з щомісячними моніторинговими оглядами
Кримської правозахисної групи

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з тематичними оглядами та статтями Крим-
ської правозахисної групи

ЗМІСТ

1. ВСТУП	2
2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА	3
Право на свободу та особисту недоторканність.....	3
Обшуки та затримання.....	3
Політично умотивоване кримінальне переслідування.....	3
«Справа кримських мусульман».....	3
«Справа українських диверсантів».....	4
Переслідування за звинуваченням у участі у батальйоні імені Н. Челебіджіхана.....	5
Справа Олега Приходька.....	5
Справа Івана Яцкіна.....	5
Умови утримання в місцях несвободи.....	6
Свобода думки, совісті та релігії.....	7
Свобода слова та висловлювання думки.....	7
Свобода пересування.....	7
3. ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА	8
Конвенція (IV) про захист цивільного населення під час війни.....	8
Призов осіб, котрі мешкають на окупованій території, до збройних сил держави, що окупує, а також пропаганда служби у збройних силах Насильницьке переміщення населення з окупованої території.....	8
4. ДОДАТКИ	10

1. ВСТУП

Кримська правозахисна група (КПГ) — організація кримських правозахисників і журналістів, метою якої є сприяння дотриманню і захисту прав людини в Криму шляхом формування пильної уваги до проблем прав людини і міжнародного гуманітарного права на території Кримського півострова, а також пошуку і відпрацювання механізмів для захисту прав людини в Криму.

Діяльність **КПГ** керована, передусім, нормами основних документів у сфері прав людини, а саме: Загальною декларацією прав людини, Гельсінським Заключним Актом, Конвенцією про захист прав людини і ключових свобод, Міжнародним пактом про громадянські і політичні права, Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права тощо.

Основні завдання **КПГ**:

- 1) збір і аналіз інформації щодо ситуації з дотриманням прав людини в Криму;
- 2) широке інформування органів влади, міжнародних організацій, міжурядових структур, неурядових організацій, засобів масової інформації та інших цільових груп шляхом публікації і поширення аналітичних та інформаційних матеріалів про ситуацію з правами людини в Криму;
- 3) сприяння захисту прав людини і дотримання норм міжнародного права в Криму;
- 4) підготовка рекомендацій для органів влади та міжнародних структур в сфері прав людини;
- 5) забезпечення наявності «теми прав людини в Криму» в інформаційному просторі.

При підготовці та розповсюдженні інформації **КПГ** керується принципами об'єктивності, достовірності та своєчасності.

2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА

ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ

ОБШУКИ ТА ЗАТРИМАННЯ

17 грудня в Сімферополі співробітники ФСБ РФ затримали місцевого мешканця **Дениса Кашука**, заявивши що його підозрюють у незаконному придбанні та зберіганні зброї. 18 грудня в його будинку стався обшук. 20 грудня «Київський районний суд Сімферополя» взяв під варту Дениса Кашука терміном на два місяці — до 18 лютого 2020 року. Засідання суду відбулося в закритому режимі на основі клопотання самого Дениса Кашука. Адвокат повідомив, що затриманий визнав власну провину, проте родичі впевнені, що такі свідчення Кашука є результатом тортур або психологічного тиску. Наявність політичного мотиву переслідування ще з'ясується.

ПОЛІТИЧНО УМОТИВОВАНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

Станом на кінець грудня щонайменше **89 осіб** позбавлені свободи у межах політично умотивованого кримінального переслідування або переслідування за релігійними мотивами. Повний список опубліковано на сайті КППГ¹.

«СПРАВА КРИМСЬКИХ МУСУЛЬМАН»

У грудні загальна кількість мешканців Криму, позбавлених волі у «справі кримських мусульман», складає **65 осіб**.

5 грудня судова колегія Південного окружного суду (м. Ростов-на-Дону) у складі Сергія Горелова, Миколи Гулька, Олександра Генералова засудила фігуранта **Енвера Сейтосманова** до 17 років колонії суворого режиму².

11 грудня суддя «Верховного суду Республіки Крим» (далі — «ВС РК») Олена Спасьонова залишила чинними рішення щодо утримання під вартою **Різи Ізетова** й **Аліма Карімова** до 15 лютого 2020 року³.

16 грудня суддя «ВС РК» Юрій Латинін залишив чинним рішення про утримання під вартою **Раїма Айвазова** й **Біляла Аділова** до 15 лютого 2020 року⁴.

19 грудня судді «ВС РК» Юрій Латинін й Олексій Последов залишили чинними рішення щодо утримання під вартою **Рустема Шейхалієва**, **Тофіка Абдулгасієва**, **Османа Аріфметова** й **Сеїтвелі Сейтабдієва** до 15 лютого 2020 року⁵. У слуханнях не брали участі

¹ <https://crimeahrg.org/wp-content/uploads/2020/01/2019-12-31-lishennye-svobody.pdf>

² КППГ / Російський суд засудив фігуранта «справи кримських мусульман» Енвера Сейтосманова до 17 років колонії <https://crimeahrg.org/ru/rossijskij-sud-prigovoril-figuranta-dela-krymskih-musulman-envera-sejtosmanova-k-17-godam-kolonii/>

³ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 11.12.2019. Справа 22К-3703/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=11.12.2019

⁴ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 16.12.2019. Справа 22К-3724/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=16.12.2019

⁵ «ВС РК» / Список справ, призначених до слухання на 19.12.2019. Справа 22К-3760/2019, 22К-3725/2019 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=19.12.2019

Осман Аріфмететов і Тофік Абдулгасієв, тому що їх помістили до психоневрологічного диспансеру на примусову психіатричну експертизу. Рустем Шейхалілов і Сеїтвели Сейтабдієв брали участь у слуханні через відеозв'язок⁶.

24 грудня колегія Верховного суду РФ змінила вироки стосовно **Айдера Саледінова, Еміля Джемнаденова, Рустема Ісмаїлова, Теймура й Узеїра Абдуллаєвих**. Строк позбавлення волі у колонії суворого режиму зменшено на 6 місяців. Після зміни вироку Узеїр Абдуллаєв позбавлений волі на 12 років і 6 місяців, Рустем Ісмаїлов — 13 років і 6 місяців, Еміль Джемнаденов — 11 років і 6 місяців, Айдер Саледінов — 11 років і 6 місяців, Теймур Абдуллаєв — 16 років і 6 місяців колонії⁷. Вони були затримані 12 жовтня 2016 року в Сімферополі.

27 грудня суддя Південного окружного військового суду (ПОВС) Роман Плиско продовжив строки утримання під вартою **Ескендеру Абдулганієву, Арсену Абхаїрову й Рустему Емірусейнову** до 13 червня 2020 року⁸. Адвокат Е. Семедляєв повідомив, що вони брали участь у конференції через відеоконференцзв'язок з СІЗО Сімферополя⁹.

«СПРАВА УКРАЇНСЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ»

На кінець грудня в ув'язненні перебуває **11 осіб**, котрих ФСБ РФ під час затримання звинуватила «у підготовці диверсій та шпигунстві». У цих справах зафіксовано незаконні методи ведення слідства й застосування тортур для отримання свідчень зізнання, порушення презумпції невинуватості, поширення ФСБ РФ через російські ЗМІ «відео зізнання».

16 грудня «Ялтинський міський суд» розпочав повторний розгляд кримінального справи стосовно мешканця Ялти **Юнуса Машаріпова**, тому що касаційна інстанція «ВС РК» задовольнила скаргу на його вирок. Кримчанина затримали у вересні 2017 року. Він заявив, що співробітники ФСБ РФ били його й катували електричним струменем, внаслідок чого він був змушений обмовити себе¹⁰.

На початку грудня **Володимир Дудка й Олексій Бессарабов**, засуджені у «справі українських диверсантів», були етаповані до П'ятигорська (РФ)¹¹. У подальшому вони будуть етаповані у колонії Ставропольського краю для відбування незаконного покарання.

У грудні **Костянтин Давиденко** був доправлений до м. Саратов (РФ) для відбування незаконного покарання¹². Наприкінці грудня КПГ стало відомо, що він утримується у виправній колонії №23 УФСВП Росії в Саратовській області.

⁶ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1008313286202794>

⁷ Крим.Реалії / Суд у Москву змінив вирок фігурантам сімферопольської «справи Хізб ут-Тахрір» <https://ru.krymr.com/a/news-sroki-krymchanam-sokratili-delo-hiz-but-tahrir/30342091.html>

⁸ ЮОВС / Список справ, призначених до слухання на 27.12.2019. Справа № 1-137/2019 https://yovs--ros.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=27.12.2019

⁹ Крим.Реалії / Російський суд продовжив на півроку арешт фігурантам красногвардійської «справи Хізб ут-Тахрір» <https://ru.krymr.com/a/news-rossiikii-sud-arest-khizb-ut-tahrir/30347821.html>

¹⁰ <https://www.facebook.com/crimeahrg/posts/2481762605442699>

¹¹ <https://ru.krymr.com/a/news-osugdennue-divetsantu-nahoditsa-v-patigorske/30315768.html?fbclid=IwAR15jii6aNoDTEjUjyhvsQleoL51W-eWU1ZagzYSwfAwkKltZJmAqK-q0>

¹² КПГ / Засудженого у Криму за шпигунство українця К. Давиденка доправили до колонії Саратова <https://crimeahrg.org/ru/osuzhdennogo-v-krymu-za-shpionazh-ukrainca-k-davydenko-dostavili-v-koloniyu-saratova/>

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЗА ЗВИНУВАЧЕННЯМ У УЧАСТІ У БАТАЛЬЙОНІ ІМЕНІ Н. ЧЕЛЕБІДЖІХАНА

На кінець грудня за звинуваченням в участі у батальйоні Н. Челебіджіхана позбавлені волі як мінімум **4 особи**. Формальною підставою переслідування звинувачуваних в Криму за ч. 2 ст. 208 КК РФ (*Організація незаконного збройного формування чи участь у ньому*) є те, що вони не з'явилися добровільно до силових структур РФ і не заявили про свою участь у «Кримськотатарському добровольчому батальйоні імені Номана Челебіджіхана». Заявленим слідством доказом діяльності батальйону проти інтересів РФ є інформація в ЗМІ про те, що метою створення батальйону була деокупація Криму.

СПРАВА ОЛЕГА ПРИХОДЬКА

6 грудня суддя «Київського районного суду Сімферополя» Олена Холодна продовжила термін утримання під вартою українського активіста **Олега Приходька** до 10 лютого 2020 року. Клопотався про продовження слідчий ФСБ РФ Іван Романець¹³. 25 грудня «ВС РК» залишив чинним це рішення¹⁴.

Служба з фінансового моніторингу РФ додала Олега Приходька до списку «осіб, причетних до екстремістської діяльності або тероризму»¹⁵. Справа активіста перебуває на стадії досудового розслідування, проте у порушення презумпції невинуватості він вже занесений до цього списку.

СПРАВА ІВАНА ЯЦКІНА

24 грудня російська інформаційна агенція ТАРС повідомила, що 11 грудня Лефортовський районний суд Москви (РФ) продовжив строк утримання під вартою мешканцю Криму **Івану Яцкіну** до 16 березня 2020 року. За заявою ТАРС, Яцкіна звинувачують за ст. 275 КК РФ (*державна зрада*). Його затримали в Сімферополі й у грудні етапували до Москви (РФ) у СІЗО «Лефортово»¹⁶. Відповідно до інформації ТАРС, Яцкіна затримали у жовтні 2019 року. На сайті Лефортовського районного суду опубліковано інформацію про розгляд справи Яцкіна 11 грудня. Розглядав справу суддя Сергій Рябцев¹⁷.

За інформацією КПП, Іван Яцкін — громадянин України, котрий мешкав у Сімферополі й мав активну проукраїнську позицію. Переслідування громадянина України за статтею КК РФ, що поширюється лише на громадян РФ, є одним з наслідків порушення норм міжнародного гуманітарного права у формі «автоматичного» (нав'язаного) громадянства РФ мешканцям Криму.

¹³ «Київський районний суд Сімферополя» / Список справ, призначених до слухання на 06.12.2019. Справа № 3/2-702/2019 https://kiev-simph--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=06.12.2019

¹⁴ Крим.Реаліі / Сімферополь: активісту Олегу Приходьку продовжили арешт до 10 лютого <https://ru.krymr.com/a/news-aktivisty-prihodko-prodlili-arest-do-10-fevralya/30344264.html>

¹⁵ <http://fedsfm.ru/documents/terrorists-catalog-portal-act>

¹⁶ ТАРС / Джерело: У Криму заарештували росіянина Яцкіна за справу у держзраді <https://tass.ru/proisshestiya/7411317>

¹⁷ Лефортовський районний суд / Інформація у справі № 3/2-058/2019 <http://archive.li/UtgMs>

УМОВИ УТРИМАННЯ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ

6 грудня адвокат Ріфат Яхін повідомив КПГ, що у фігуранта «справи кримських мусульман» **Джеміля Гафарова** погіршився стан здоров'я: сталися ускладнення після застуди, біль у вусі, сильний кашель, ускладнене дихання, а також посилилися хронічні захворювання, болять нирки й серце. Необхідної медичної допомоги він не отримує (*Додаток 1*).

13 грудня адвокат Е. Семедляєв повідомив, що фігурант «справи кримських мусульман» **Осман Аріфмететов** перебуває у неопалюваній палаті у «Кримській республіканській психіатричній лікарні № 1». Він вимушений спати в куртці та шапці. Аріфмететов перебуває у лікарні через проведення примусової психіатричної експертизи¹⁸.

19 грудня адвокат Е. Курбедінов повідомив, що **Тофіка Абдулгасієва** помістили на примусову психіатричну експертизу до «Кримської республіканської психіатричної лікарні №1»¹⁹.

20 грудня **Андрія Коломійця** після короткого побачення з ним у колонії Краснодарського краю повідомила, що стан здоров'я українця продовжує погіршуватися, він сильно схуднув, полопалися судини в очах²⁰.

23 грудня адвокат Айдер Азаматов повідомив, що суддя Південного окружного військового суду Різван Зубаїров відмовився виносити ухвалу за фактом ненадання медичної допомоги адміністрацією СІЗО-1 Ростова-на-Дону (РФ) фігурантам «справи кримських мусульман» **Серверу Зекірьєву** й **Тимуру Ібрагімову**²¹.

¹⁸ Крим.Реалії / Кримчанина Аріфмететова помістили до психіатричної лікарні, де не опалюється палата — адвокат <https://ru.krymr.com/a/news-arifmemetov-bolnitsa-advokat/30323632.html>

¹⁹ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/photos/a.416800078687454/1008350669532389/>

²⁰ <https://crimeahrg.org/ru/u-politzaklyuchennogo-ukraincza-andreya-kolomijcza-snova-uhudshilos-sostoyanie-zdorovya/?fbclid=IwAR2v1nrX9ScW3XtVxKnqyDpQ0X9gckH5Wx04ags6uaC1HPv4rO8lkti6dIM>

²¹ Крим.Реалії / В Росії суд відмови у скаргі до СІЗО за ненадання меддопомоги фігурантам «справи Хізб ут-Тахрір» <https://ru.krymr.com/a/news-russia-sud-delo-hizb-ut-tahrir/30340778.html>

СВОБОДА ДУМКИ, СОВІСТІ ТА РЕЛІГІЇ

РФ продовжує застосовувати в Криму норми КпАП, що передбачають покарання за «незаконну місіонерську діяльність». За результатами моніторингу КПГ, у 2019 році в Криму відкрито 26 адміністративних впроваджень стосовно різних релігійних організацій та їх учасників, серед яких мусульмани, протестанти, баптисти, юдеї, сайєнтологи та кришнаїти. Віруючих переслідували в адміністративному порядку за проведення релігійних обрядів « поза приміщень або в приміщеннях, не зареєстрованих за законодавством РФ як культові споруди». У рамках цих впроваджень 2019 року було ухвалено штрафів на загальну суму не менше 130 000 рублів. Усього за час окупації таких штрафів в Криму ухвалено на загальну суму щонайменше 865 500 рублів.

СВОБОДА СЛОВА ТА ВИСЛОВЛЮВАННЯ ДУМКИ

У грудні КПГ здійснила моніторинг мовлення українських радіостанцій у FM діапазоні в північному Криму. Результати моніторингу підтверджують, що український FM радіосигнал цілком заблоковано як мінімум у 10 населених пунктах північного Криму. Ще в 9 населених пунктах він заблокований частково²².

КПГ у листопаді — грудні провела моніторинг доступу до українських сайтів на території Криму. 9 кримських провайдерів у 9 населених пунктах цілковито блокують 18 українських інформаційних сайтів і 2 соціальні мережі. Ці ж провайдери блокують сайти Меджлісу кримськотатарського народу, Хизб ут-Тахрір і Свідків Єгови. До того ж, принаймні 6 українських інформаційних сайтів у цих провайдерів доступні лише частково²³.

20 грудня суддя «Ялтинського міського суду» Борис Горбов ухвалив постанову про примусову депортацію місцевого блогера Євгена Гайворонського з території Криму, де він постійно мешкав, на підконтрольну Україні територію (Додаток 2). Формальною підставою було названо «незаконне перебування на території РФ». Раніше, цього ж дня, співробітники МВС РФ вилучили у Гайворонського «паспорт РФ», виданий йому владою РФ в Криму у 2015 році (Додаток 3). Після рішення «суду» Гайворонського вивезли з Ялти до Центру тимчасового утримання іноземних громадян у Краснодарському краї (РФ).

Важливо відзначити, що такі дії окупаційної влади щодо блогера були вжиті після того, як той самий суддя Борис Горбов ухвалив оштрафувати Гайворонського за ч. 3 ст. 20.1 (неприхована неповага до органів, що здійснюють державну владу в Російській Федерації) за нецензурне висловлювання на адресу президента РФ В. Путіна.

СВОБОДА ПЕРЕСУВАННЯ

19 грудня ФСБ РФ не пропустила до Криму громадянина України **Андрія Сливка**, котрий прямував у Крим на похорон свого батька. Співробітники ФСБ вручили йому заборону на в'їзд терміном на 35 років — до 1 лютого 2054 року (Додаток 4).

²² КПГ / В Криму триває блокування українського FM радіомовлення <https://crimeahrg.org/ru/v-krymu-usilili-blokirovanie-ukrainskogo-radio/>

²³ Дев'ять провайдерів цілком блокують 23 сайти в Криму https://docs.google.com/document/d/1ujRO7tthiQ1Ur7uemAZ7aLHbSTxuexN4zBzt6pDiul/edit?fbclid=IwAROWHX193kswUnoqCV9IMyJg-7bo60eO-9DAIRDZ52OLo5aeWb_SWSXsj0

3. ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

КОНВЕНЦІЯ (IV) ПРО ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ПРИЗОВ ОСІБ, КОТРИ МЕШКАЮТЬ НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ, ДО ЗБРОЙНИХ СИЛ ДЕРЖАВИ, ЩО ОКУПУЄ, А ТАКОЖ ПРОПАГАНДА СЛУЖБИ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ

3 грудня «глава адміністрації» Керчі Сергій Бороздін повідомив, що в Керчі 296 осіб вважаються ухильниками від служби в ЗС РФ²⁴.

КПГ у грудні зафіксувала 3 нові кримінальні справи стосовно мешканців Криму за відмову служити у Збройних силах РФ: у «Первомайському районному суді», «Сімферопольському районному суді» та «Керченському районному суді». За однією з них 24 грудня у «Керченському районному суді» ухвалено обвинувальний вирок²⁵.

У 2019 році КПГ задокументувала 36 кримінальних справ за ухилення від служби у ВС РФ, які передано на розгляд до «судів» Криму. За весь період окупації КПГ зафіксувала мінімум 82 таких справи, за 80 з яких вже ухвалено вироки, а 2 перебувають на стадії розгляду.

15 грудня в Криму добігла кінця десята мобілізаційна кампанія до армії РФ. За заявами співробітників «військового комісаріату Криму» і Міністерства оборони РФ, у 2019 році до армії РФ мобілізовано не менше 5 489 призовників: 3 400 осіб у рамках весняної призовної кампанії та не менше 2 440 під час осінньої. Ця інформація щодо чисельності призовників не є вичерпною, тому що на цей момент відсутні відомості щодо підсумків призову до армії РФ восени 2019 року в Севастополі. Усього за час окупації з Криму до армії РФ мобілізовано щонайменше 21 334 особи.

НАСИЛЬНИЦЬКЕ ПЕРЕМІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ З ОКУПОВАНОЇ ТЕРИТОРІЇ

20 грудня за рішенням «Ялтинського міського суду» місцевий блогер **Євген Гайворонський** був примусово депортований з Криму, де він постійно мешкав, до Центру тимчасового утримання іноземних громадян на території Краснодарського краю (РФ). Там він перебував до 31 грудня 2019 року. 31 грудня Гайворонського доправили на підконтрольну Україні територію через російсько-український кордон (російський пункт пропуску Чорткове — український пункт пропуску Мілове в Луганській області).

²⁴ https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=596992220841501&id=100015921856577

²⁵ Керченський районний суд / Список справ, призначених до слухання на 24.12.2019. Справа № 1-543/2019 https://kerch--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=24.12.2019

НАД ОГЛЯДОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Ольга Скрипник, координаторка Кримської правозахисної групи;

Віссаріон Асєєв, аналітик Кримської правозахисної групи;

Олександр Сєдов, аналітик Кримської правозахисної групи.

4. ДОДАТКИ

ДОДАТОК 1

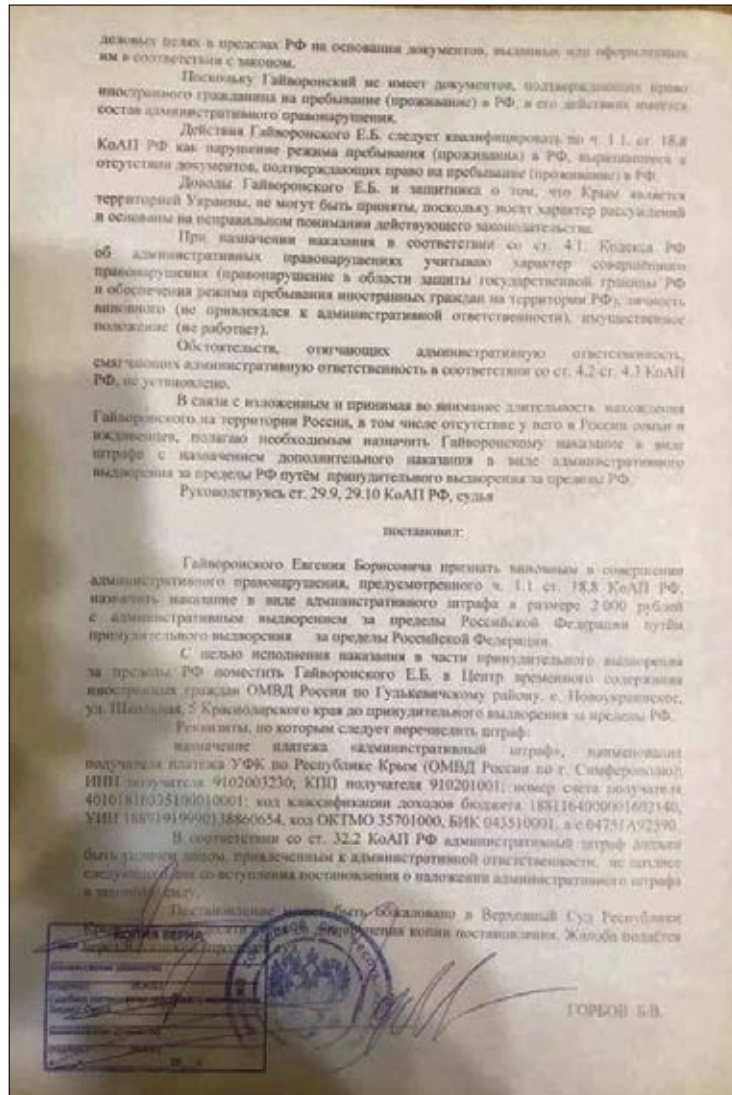
По состоянию здоровья. В середине декабря в камере резко похолодало, но я еще не чувствовал температуру. В камере не более +10°С, была открыта, т.к. не было двери и во время работы действовали турбулизаторы (вентиляторы) проходили мимо горелки. Двери и двери шумели и вран и гулел все в одной тональности. Включили огонь в коридор, Камера разрешилась в 3-4 на Ю-Победы. Камера от переноса, двери заперты на две недели сначала с морозом, двери сухой без остатков (3-5 минут). Завели на медицинский кабинет. Коридоры не знают, почему нас не выпускают в медицинскую, говорят в порядке очереди, но очередь не приходит. Обсуждали от преступо перешли в отпит лето-го уха, гетере для нас. Завели на медицинскую на медицинскую. На следующий день выдали капли в ухо и антибиотики. Без осмотра. Малоэффективно, отпит не проши до конца в ухо мной, вода. Да и камера не прекратилась вот уже 3-4 недели. Делать глубоко не могу, слыш слева ноги проши, Благодарю медицинскую, которая родит передали ранее поспешно бонит мной дох, недоразумения в медицинскую (лучше всё время) пока блокнот припарал, сердце сильно болит. Никакие лекарства и процедуры не помогают. Сегодня предлагали всем прививки от гриппа, я отказался, т.к. уже болел сам без прививки, сегодня во время отхода (переноса) я не вошел из-за болезни в коридор.

 D.A. Gafarov 05.12.2019

Лист фігуранта «справи кримських мусульман» Джеміль Гафарова
про погіршення стану його здоров'я, 5 грудня 2019 року

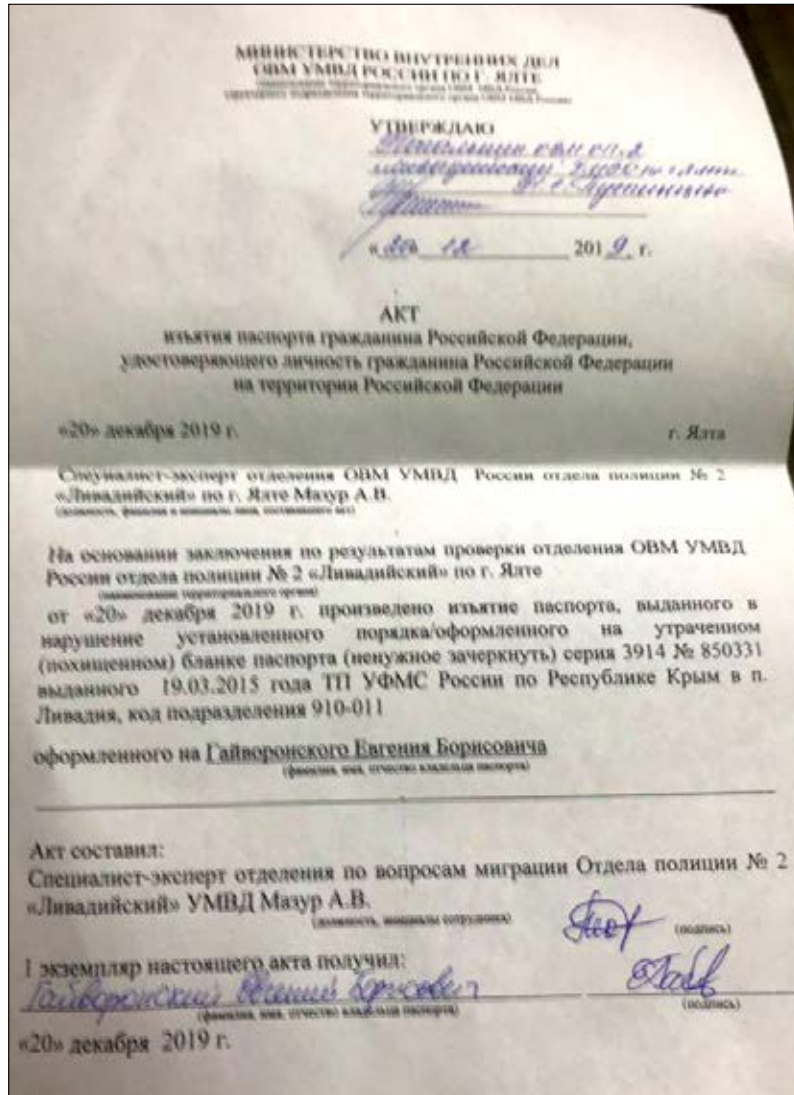
ДОДАТОК 2

Фрагмент постанови судді «Ялтинського міського суду» Б. Горбова
про примусову депортацію Євгена Гайворонського з території
Криму, 20 грудня 2019 року

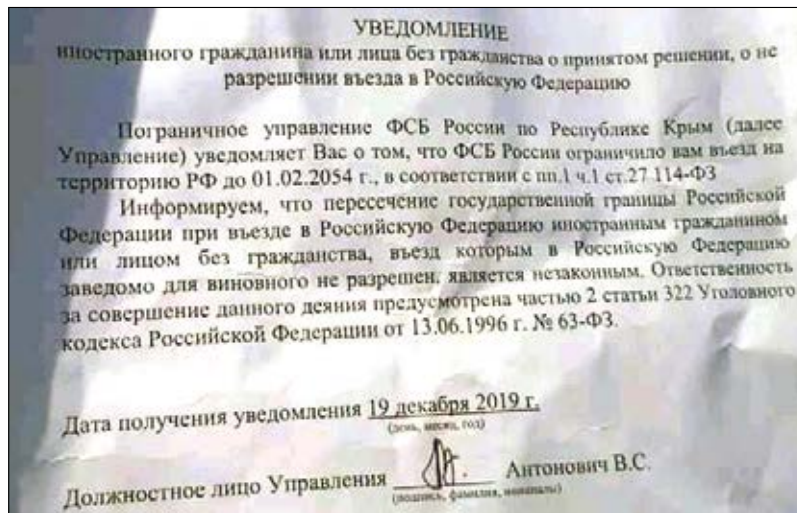
ДОДАТОК 3

Акт вилучення паспорту Євгена Гайворонського, що був виданий йому у Криму в рамках «автоматичного громадянства РФ» після окупації, 20 грудня 2019 року

ДОДАТОК 4

*Повідомлення про заборону на в'їзд до Криму
громадянину України Андрію Сливку терміном на 35 років,
19 грудня 2019 року*